

Тараніч Євген Анатолійович -
ад'юнкт докторантури та аспірантури
Національної академії внутрішніх
справ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНОГО ДОКУМЕНТУВАННЯ

На підставі аналізу більшості монографічних праць, присвячених дослідженню понять теорії та практики оперативно-розшукового документування, доходимо висновку, що в сучасній юридичній літературі та практичній діяльності поряд з терміном «оперативне документування» використовують поняття

«оперативно-технічне документування» злочинів. Наведені терміни застосовують не лише в криміналістичному, оперативно-розшуковому, а й інших аспектах, де вони різняться за значенням, хоча загалом передбачають необхідність забезпечення відповідності процесу документування кримінальних правопорушень, вимогам чинних нормативних актів, якими регламентовано допустимість, порядок та умови його здійснення.

Оперативно-розшукове документування відрізняється з оперативно-технічним документуванням організаційно, за змістом проваджуваних дій (ті, що проводять з дозволу слідчого судді, за рішенням слідчого, прокурора, який здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, а також ті, які здійснюють винятково за рішенням прокурора), суб'єктним складом, і його варто розглядати як неподільне ціле, що становить систему.

Аналіз практики свідчить, що оперативне документування здійснюють здебільшого в межах оперативно-розшукового процесу. Дискусійним є власне поняття оперативно-розшукового процесу, що на законодавчому рівні не закріплене, а має суто методологічний характер і потребує подальшого дослідження й законодавчого закріплення.

Оперативне документування співвідноситься з оперативно-розшуковим процесом як діяльністю так: з одного боку, воно є складником цього процесу, а з іншого - одним з його завдань.

Співвідношення оперативного документування й оперативно-розшукового процесу як галузі права полягає в

чинних нормативних актів, якими регламентовано допустимість, порядок та умови його здійснення.

Ми поділяємо думку Ю. Ю. Орлова, згідно з якою оперативно-розшукове документування це складова оперативно-розшукової діяльності, передбачена Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» і закріплена відомчими нормативно-правовими актами, а також здійснюваний уповноваженими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності комплекс взаємозалежних дій і рішень, спрямованих на пізнання обставин злочину й достовірне відтворення (закріплення, фіксування) в матеріалах оперативно-розшукової діяльності порядку та результатів цього пізнання (фактичних даних про злочин, процесу здійснення оперативно-розшукових заходів, прийнятих рішень тощо) з метою виконання завдань ОРД і використання їх в інтересах кримінального судочинства.

Татаров Олег Юрійович - професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

ПОВЕРНЕННЯ АКТИВІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ЗЛОЧИНІВ

Питання щодо повернення активів, одержаних злочинним шляхом, щорічно активізуються. Так, за період із 2014 р. до першого кварталу 2016 р. органи Державної служби фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг) виявлено майже на 350 млрд грн операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом. Водночас державі було повернуто лише декілька тисяч гривень.

Найбільш проблемним аспектом повернення таких активів є доведення їх злочинного походження та отримання рішення суду на їх конфіскацію. Важливе місце в цій діяльності належить Держфінмоніторингу, який виявляє підозрілі